

Канд. екон. наук Олійник Т. І., Кузнецов Д. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА:
ПЕРЕХІД УКРАЇНИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Сучасні процеси модернізації національної економіки України стикаються зі значними викликами, пов'язаними з обмеженістю ресурсів і погіршенням стану довкілля. Ці фактори в подальшому негативно позначаються на виробничих процесах і динаміці економічного розвитку. Важливим напрямом забезпечення сталого розвитку національної економіки є впровадження концепції «зеленої» економіки. Ця концепція спрямована на зменшення ризиків для навколишнього середовища, оптимізацію використання ресурсів, а також на залучення приватних, державних та міжнародних інвестицій. Зелена економіка стимулює так зване «зелене зростання», яке, за визначенням ОЕСР, полягає у пошуку ідентифікації більш екологічно чистих джерел зростання, розвитку нових екологічно орієнтованих галузей, створенні нових робочих місць і технологій. Задля досягнення цього зростання необхідно стимулювати інвестиції та інновації, що стануть основою для сталого розвитку і приведуть до появи нових економічних можливостей. Таким чином, інтенсифікація процесів впровадження зеленої економіки вимагає детального вивчення особливостей її формування, системоутворюючих факторів та впливу на сталий розвиток держави. Це дослідження є необхідним для побудови ефективної стратегії, яка забезпечить збалансований розвиток економіки України та сприятиме збереженню навколишнього середовища для майбутніх поколінь [1].

Українські підприємства активно шукають нові шляхи для досягнення екологічної чистоти у виробництві. Впровадження «зеленої» економіки відкриває перспективи не лише для збереження довкілля, але й для підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках через модернізацію виробничих процесів. Основним завданням і напрямом реалізації Енергетичної стратегії є створення збалансованої цінової політики для енергетичних продуктів, що забезпечить покриття витрат на їх виробництво і створить умови для стабільного функціонування та сталого розвитку підприємств паливно-енергетичного

**Том 1. ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА:
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ УСПІХУ**

комплексу. У період 2021–2030 років стратегічною метою розвитку промислового комплексу України є поступовий перехід до сталого розвитку в постіндустріальному світовому суспільстві, з акцентом на збереження та безпеку життєвого простору людини. Передбачається, що промислові процеси будуть здійснюватися з мінімальними витратами завдяки ефективному використанню матеріальних та інтелектуальних ресурсів. Серед основних напрямів енергетичної політики України, орієнтованих на забезпечення енергетичної безпеки, визначено підвищення надійності та ефективності енергопостачання, а також сприяння ефективному і сталому розвитку паливно-енергетичного комплексу країни [2].

Таблиця 1

Переваги «зеленої» економіки [1]

Перевага	Опис
Для держави	Менша залежність економіки від імпортованої сировини та коливань цін: Перехід на місцеві, стійкі ресурси робить економіку більш стійкою до глобальних ринкових змін і знижує вразливість до коливань цін на імпортовану сировину. Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій. Ці технології підвищують ефективність використання ресурсів, що знижує загальні витрати та сприяє збереженню довкілля. Вихід на нові ринки завдяки чистим технологіям. Використання екологічно чистих технологій підвищує конкурентоспроможність на світових ринках, відкриваючи доступ до нових можливостей і партнерств. Залучення прямих іноземних інвестицій. Інвестори все частіше шукають стійкі та екологічно чисті проекти, що підвищує привабливість країни для прямих іноземних інвестицій. Покращення екологічної ситуації та збереження природних ресурсів. Зелена економіка сприяє зниженню забруднення, збереженню біорізноманіття та раціональному використанню природних ресурсів Формування позитивного «зеленого» іміджу: Прийняття стійких практик покращує міжнародний імідж країни, демонструючи її відповідальність і турботу про майбутні покоління
Для підприємств	Зменшення витрат на ресурси – використання енергоефективних технологій і матеріалів дозволяє значно скоротити витрати на енергію та сировину Модернізація виробництва – впровадження інноваційних технологій та методів дозволяє підвищити ефективність виробничих процесів і зменшити екологічний вплив Додаткові доходи через утилізацію відходів. Використання відходів як вторинних ресурсів дозволяє генерувати додаткові доходи і знижувати витрати на їх утилізацію Підвищення якості та конкурентоспроможності продукції. Екологічно чисті продукти та технології підвищують привабливість товарів для екологічно свідомих споживачів Можливість отримання державних пільг – уряди часто пропонують податкові та фінансові стимули для підприємств Диверсифікація активів та зниження стратегічних ризиків традиційного виробництва перехід на стійкі технології знижує ризики, пов'язані з залежністю від традиційних, неекологічних виробничих методів і ринків

«Зелена» економіка базується на використанні альтернативних джерел енергії та палива, екологічно чистих технологіях виробництва, інноваційних методах у сільському господарстві, «зеленому» будівництві, а також на програмах для очищення повітря, води і ґрунту від забруднень, переробки та утилізації відходів тощо. Цю тематику активно досліджують багато вчених, які розробляють нові концепції та підходи. Саме зелена економіка має величезний потенціал для розвитку України. Перспективи створення зеленої економіки в Україні є не лише необхідними, але й цілком реальними. З її допомогою можна буде зменшити негативний вплив на навколишнє середовище, сприяти економічному зростанню та забезпечити здорове та безпечне майбутнє для наступних поколінь [3].

Таким чином, впровадження зеленої економіки є ключовим напрямом для забезпечення сталого розвитку України. Вона сприятиме не лише збереженню навколишнього середовища, але й підвищенню конкурентоспроможності національної економіки на світовій арені. Важливим є комплексний підхід, який включає модернізацію виробничих процесів, отримання інвестицій, розробку екологічно чистих технологій та активне залучення всіх зацікавлених сторін. Це створить необхідні передумови для активного зростання та забезпечить здорове і безпечне майбутнє для наступних поколінь громадян країни.

Список використаних джерел:

1. Маковоз О.С. Зелена економіка як запорука сталого розвитку. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1a47793a-f6ba-40b7-8087-cbd96419aba1/content>. (дата звернення 15.03.2025).
2. Галушкіна Т.П., Мусіна Л.А., Потапенко В.Г., Машков О. А., Курикін С. І. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні. URL: <https://dea.edu.ua/img/source/Book/1.pdf>. (дата звернення 15.03.2025).
3. Квач Я.П., Фірсова К.В., Борісов О.Г. «Зелена економіка»: можливості для України. URL: <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/12.pdf>. (дата звернення 15.03.2025).
4. Гринько Т.В. Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2008. № 628. С. 438–442.